

Vlaams
Parlement

stuk **41** (2012-2013) – Nr. 6
ingediend op 17 juni 2013 (2012-2013)

Vlaamse Ombudsdienst

Jaarverslag 2012
(Deel Financiën en Begroting)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Piet De Bruyn

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Dirk de Kort, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij;

de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;

de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele;

de heer Lode Vereeck;

mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Johan Sauwens, Peter Van Rompuy;

de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;

de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;

de heer Patrick Janssens, mevrouw Güler Turan;

de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;

de heer Ivan Sabbe;

de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

41 (2012-2013) – Nr. 1: Jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst

– Nr. 2 t.e.m. 5: Verslagen

INHOUD

1. Toelichting door de heer Bart Weekers, Vlaams ombudsman	4
2. Bespreking	5
Gebruikte afkortingen	8

Op 7 mei 2013 organiseerde de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting een gedachtewisseling over het Jaarverslag 2012 van de Vlaamse Ombudsdienst, meer bepaald over de onderdelen die betrekking hadden op de bevoegdheden Financiën en Begroting, met de heer Bart Weekers, Vlaams ombudsman, en de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport.

1. Toelichting door de heer Bart Weekers, Vlaams ombudsman

De heer *Bart Weekers* kan met tevredenheid aankondigen dat VLABEL voor het tweede jaar op rij de meest klantvriendelijke overheidsdienst blijkt. Uit het rapport van de klachtenbehandeling van VLABEL voor 2012 kon men vaststellen dat klachten naar behoren worden behandeld en dat men er lessen uit trekt. In 2010 en 2011 werd nog een discussie gevoerd over het gewenste verzendritme van aanslagbiljetten onroerende voorheffing. Mensen kregen te kort na elkaar hoge aanslagen te verwerken. Ook de proportionele vermindering van de onroerende voorheffing en de strengheid waarmee men in het eerste jaar handelde, waren onderwerp van gesprek. Volgend op een pleidooi om daarmee soepeler om te gaan, kon de ombudsdienst al meteen een vermindering van de klachtenstroom noteren. De goede dialoog met VLABEL maakte dat de ombudsdienst al wist wat te verwachten was, voordat het uiteindelijke rapport verscheen. VLABEL pikt de signalen van burgers vrij vlot op, stelt de ombudsman vast.

VLABEL werkt samen met het algemeen nummer 1700. De ombudsman vindt het geruststellend te weten dat men zonder bezwaard gemoed burgers naar de klachtenbehandeling daar kan doorsturen. Zo kan hij zich op andere fenomenen focussen. Het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst omvat een aantal concrete punten, zoals de rechtzetting van rekeningnummers, maar ook meer fundamentele zaken, niet alleen bij VLABEL, maar ook bij het departement. Zo bleken de dossiers over lasten uit het verleden moeilijker te lopen. In dat verband is gepoogd om een vlottere procedure te hanteren in het voordeel van de burger.

Er zijn evenwel ook dossiers waarover meningsverschillen bestaan, zoals over verkrotting en leegstand, merkt de ombudsman op. In het jaarverslag wordt gewag gemaakt van een dossier dat helemaal was afgehandeld in een vorig jaar. De ombudsman kon ter zake alleen vaststellen wat anderen voor hem al deden: de strijd tegen verkrotting en leegstand is voor de burger een complexe zaak. De strijd tegen verkrotting en leegstand wordt gevoerd op het Vlaamse niveau, lokaal en voor verkrotte woningen lokaal met een Vlaamse stok achter de deur. Bij verkrotte of leegstaande bedrijfsruimten spelen zowel het lokale als het Vlaamse niveau. Dat loopt niet echt goed en er is geen overzicht, meent de heer Weekers. Het gaat per definitie om een gedragsturende belasting en dan moet één instantie het overzicht behouden. Het moet duidelijk zijn hoe zwaar men wil treffen en wat men hoopt te doen met een maatregel. Dat is niet het geval. Heel wat mensen klagen dat ze met twee overheden te maken krijgen en dus twee keer hun bouwvergunning moeten overleggen als ze verkrotting willen aanpakken. Voor professionals is het veel vertrouwder dan voor de leek, maakt de ombudsman duidelijk.

Het domein ziet zich ook geconfronteerd met heel wat burgers met slechte intenties, wat meteen een grotere strengheid aanwakkert. Die raakt dan ook andere burgers.

In het geval van krot- en leegstandbelasting moet de ombudsdienst vaststellen dat voor de ongeveer 12 miljoen euro die ermee wordt opgehaald, wel heel veel dubbele inspanningen worden geleverd. De aanbeveling ter zake luidde in eerste instantie dan ook dat er moet worden gezocht naar een mogelijkheid om alles via één overheid te realiseren. Het model dat in het Grond- en pandendecreet voor leegstaande woningen is ingeschreven, zou als leidraad moeten dienen, stelt de heer Weekers: lokale autonomie met een Vlaamse stok achter de deur.

Over een ander dossier is ook een aanbeveling opgesteld. Het gaat om iemand die uiteindelijk 35.000 euro aan krotbelasting moet betalen, gecumuleerd over verscheidene jaren. De ombudsman vraagt zich af of het dan echt de bedoeling is om tot dergelijke bedragen te komen. Waar zit het sanctionerende aspect? Het dossier ondersteunt de vraag naar een debat over leegstand en verkrotting.

De heer Weekers rondt af met de belangrijke bedenking dat het dossier waarvan sprake een spoedig ingrijpen vereist, omdat het alles te maken heeft met de manier waarop een aantal gemeenten, zowat vijftig, de fiscale strijd voeren, met name via opcentiemen. Volgens de ombudsdienst betreedt men daarmee het terrein van de onwettigheid.

2. Bespreking

De heer *Sas van Rouveroj* stipt aan dat het thema leegstand en verkrotting behalve belangrijk ook zeer ingewikkeld is. De meeste aandacht gaat dan ook daarnaar uit in het jaarrapport 2012. Er zit een acuut probleempunt in vervat, namelijk de inkohieringen na het arrest van mei 2012. VLABEL doet geen inkohiering meer. De vraag rijst hoe daarmee om te gaan ten aanzien van belastingplichtigen en steden en gemeenten. Snel handelen is ter zake geboden, meent het lid. VLABEL dient daartoe instructies te ontvangen.

Een tweede aspect is de problematiek ten gronde. Op basis van het bedoelde arrest wees het lid minister Bourgeois eerder al op het probleem met de belastbare grondslag, het kadastraal inkomen. Met het oog op artikel 4.64 van het Wetboek Inkomstenbelastingen mag dat niet gebruikt worden om, zelfs onrechtstreeks, gemeentelijke belastingen te heffen. Dat is wat er wel gebeurt via de duozitredenering. Daarbij heft een stad of gemeente alleen maar opcentiemen op een Vlaams reglement. Het Hof van Cassatie heeft daarover uitspraak gedaan. Handelen is derhalve onmiskenbaar essentieel. De ombudsman schetste al een mogelijke optie, door te handelen vanuit de lokale autonomie en het feit dat een dubbelheffing niet aangewezen is, niet voor de burger, maar ook niet voor de overheid. Het lid hamert op het belang van eenheid in het dossier. Eén overheid moet het beleid ontwikkelen en de burger moet zich tot één overheid kunnen richten.

De strijd tegen leegstand en verkrotting moet drastisch gevoerd worden, stelt de heer van Rouveroj. Maar hij wordt in tegendeel uitgehold omdat bepaalde juridische conflicten niet tijdig werden opgelost. Ze blijven een probleem als de minister geen kant kiest, meent het lid. Hij verwijst eveneens naar het grond- en pandenbeleid en de regeling waarbij alleen een Vlaamse heffing wordt opgelegd als de steden en gemeenten zelf beslissen dat niet te doen. Voor leegstand van woningen en gebouwen voorziet het Grond- en panden-decreet dat dit ook gebeurt als de betrokken stad of gemeente in de ranking van de leegstandproblematiek hoog scoort of er een sterke aangroei van leegstand vastgesteld wordt. Als Vlaanderen vaststelt dat het beleid niet wordt uitgevoerd, kan het dan een soort van dwangtoezicht uitoefenen. Vlaanderen keurt dan zelf het reglement goed en implementeert het.

Het lijkt de heer van Rouveroj zinvol om dat tweede aspect samen met de commissie voor Wonen onder de loep te nemen, omdat het erom draait de strijd tegen leegstand en verkrotting goed te voeren. Het lid breekt een lans om een gemeenschappelijke commissie te organiseren. Hij gaat ervan uit dat de fundamentele problematiek niet in deze commissie wordt behandeld, maar dat het nu wel kan gaan over het acute probleem van inkohiering en het desbetreffende arrest.

Minister *Philippe Muylers* stipt aan dat, in het hypothetische geval dat in de toekomst opcentiemen mogelijk zouden blijven, en gezien het feit dat men dat vooral voor kleinere gemeenten als de eenvoudigste formule beschouwt, er een dubbele belasting blijft bestaan. In gemeenten met een eigen reglement zijn er dan twee mogelijkheden: of de gemeente

neemt haar verantwoordelijkheid en dan valt het andere weg, of de gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en heft bijkomende opcentiemen op het Vlaams geregelde bedrag en dan valt dat Vlaamse niveau niet weg omdat er anders niks is om opcentiemen op te heffen. Kleine gemeenten wordt het dan moeilijk gemaakt om een beleid rond verkrotting te voeren, door de complexiteit van het verhaal.

Kan men nog opcentiemen toepassen op grond van het ki? Het Hof van Cassatie heeft uitgemaakt dat het met de oude reglementering niet kan. Op technisch vlak kan het echter wel, oppert de minister, als het federale niveau expliciet goedkeurt dat bijvoorbeeld alle gewestbelastingen met ki als grondslag mogelijk worden gemaakt. Die vraag is gesteld aan het federale niveau en wordt verder onderzocht. Federaal minister Koen Geens laat weten dat tegen het volgende overlegcomité een federaal standpunt wordt bepaald. Er zijn twee mogelijkheden: niet doen of juist wel. In het eerste geval kan het niet meer conform het arrest van het Hof van Cassatie en komt het neer op elk een eigen reglement. Dan speelt de problematiek die de ombudsman aanbracht, stelt de minister. In het laatste geval steekt volgens de minister een ander probleem de kop op. Het scheidt wel mogelijkheden voor kleine gemeenten, maar de minister wil de federale respons afwachten.

De heer *Sas van Rouveroj* wil weten wanneer dat gesprek met het federale niveau gepland is, maar minister *Philippe Muyters* kan daarover niet meteen duidelijkheid verschaffen.

De heer *Sas van Rouveroj* las in het jaarverslag van de ombudsman het advies van professor Van de Velde grondig na. Het lid meent dat de duozitredenering voor kleinere gemeenten wel handig, maar tegelijk niet wenselijk is. Ook in de redenering van de ombudsman begrijpt hij dat het zelfs merkwaardig is dat twee overheden los van elkaar een heffingsbedrag fixeren voor de strijd tegen leegstand en verkrotting, waarbij de som van beide niet meer de garantie geeft dat de fiscale heffing nog in verhouding staat tot het beoogde doel. Is er geen sprake van een vorm van luiheid bij gemeenten met kleine belastingdiensten, vraagt het lid zich af. De cijfers van de ombudsman over 2013 tonen aan dat de meeste gemeentebesturen toch kort op de bal spelen. In 2012 hanteerden nog honderd gemeenten de duozitredenering, wat intussen verminderde tot vijftig. Vijftig steden en gemeenten hebben dus het risico van het ki ontlopen door een eigen reglement goed te keuren. Het lid veronderstelt dat het probleem dan ook kleiner is dan gedacht en ook niet langer opweegt tegen de eenheid van gezag en leiding. Dat is in de eerste plaats een lokale aangelegenheid met als doel een efficiënte strijd tegen leegstand en verkrotting. De tarieven moeten in verhouding zijn met het beoogde doel. Alleen als steden en gemeenten niets blijken te doen, zou naar analogie van de regeling in het grond- en pandenbeleid voor gebouwen een dwangtoezichtredenering kunnen gelden. Het lid erkent dat hij ter zake zijn mening heeft herzien.

Mevrouw *Griet Smaers* vindt het een goede suggestie om een dieper debat aan de leegstandheffing te wijden. Aan de minister wil ze meegeven dat al langer overwogen wordt om het ki niet langer als goede basis voor alle heffingen mee te nemen. Het lid verwijst naar het dossier van de huiskorting. Ze begrijpt dat er naar pragmatische oplossingen voor het leegstanddossier wordt gezocht, na juridische moeilijkheden, maar meent dat men voor ogen moet houden dat het ki blijven gebruiken als grondslag voor heel wat belastingen ook onvermoede effecten kan hebben. Mevrouw Smaers steunt het verzoek om een fundamentele discussie te voeren.

Dat VLABEL goed werk levert, verheugt het lid. Ze apprecieert ook de inspanningen inzake digitale media en toepassingen rond aanslagbiljetten en klachtenbehandeling. De klantvriendelijkheid is daardoor sterk toegenomen, oppert mevrouw Smaers.

De heer *Sas van Rouveroj* stelt dat VLABEL inkohiert zoals het hoort, per kwartaal voor wat betreft woningen en gebouwen. Eén keer per jaar, eind december, gebeurt hetzelfde voor de leegstand van bedrijfsruimten. Na het arrest van mei 2012, was er eind juni, eind

september en eind december nog telkens een inkohiering voor verkrotting van woningen en gebouwen. Eind december was die er ook voor de leegstand van bedrijfsruimten. Ook het eerste kwartaal van 2013 is al ingekohierd voor verkrotting van woningen en gebouwen. Vanuit het principe van behoorlijk bestuur en met kennis van het arrest van het Hof van Cassatie moet men zich afvragen in welke mate de minister opdracht zal geven aan de diensten bij VLABEL om een correctie door te voeren.

Het lid stelt dat men zeker al bij het derde kwartaal van 2012 voldoende inzicht had en wist dat de inkohieringen fiscaalrechtelijk nog wel konden, maar niet meer aangewezen waren. Wat wil de minister doen? Worden de belastingplichtigen retroactief ambtshalve ontheven? Dat impliceert allicht ook terugstortingen en heeft ook een impact op steden en gemeenten. De geïnde opcentiemen moeten namelijk ook terugbetaald worden, verklaart de heer van Rouveroj.

Vanaf het tweede kwartaal 2013 zouden naar verluidt geen inkohieringen meer gebeuren. Het lid drukt de minister op het hart dat hij met minister Bourgeois de nodige afspraken moet maken over het feit dat steden en gemeenten die de bewuste bedragen al in de begrotingen hadden ingecalculeerd, die allicht niet meer zullen innen. Bij de begrotingswijzigingen moeten dan de voorziene opbrengsten geschrapt en gecompenseerd worden. Communicatie ter zake is onontbeerlijk, stelt het lid.

Welke instructies geeft de minister aan VLABEL met betrekking tot het spanningsveld tussen inkohiering en het arrest? Hoe gaat de minister ermee om ten aanzien van belastingplichtigen en steden en gemeenten? Hoe wordt het onderscheid gemaakt tussen 2012 en 2013?

Minister *Philippe Muylers* had de vragen niet meteen verwacht en moet vaststellen dat het lid zelf bijzonder goed op de hoogte blijkt. Hij kan nog meegeven dat er een nieuwe richtlijn is inzake opcentiemen op de verkrottingsheffing. Die komt erop neer dat de Vlaamse belastingdienst geen opcentiemen meer zal inkohieren vanaf aanslagjaar 2013. De bezwaren waarin de rechtspraak wordt opgeworpen als argument, zullen ingewilligd worden. De gemeenten, VVSG en ABB worden nog op de hoogte gesteld door VLABEL.

De heer *Sas van Rouveroj* werpt tegen dat men dus niets wil doen met de belastingplichtigen die ingekohierd zijn op basis van een strijdigheid met een arrest.

De *voorzitter* stelt voor dat de heer van Rouveroj zich ter zake nog tot de minister richt met een vraag om uitleg.

De heer *Bart Weekers* is blij te kunnen vaststellen dat VLABEL na jaren van veel commentaar de omslag heeft gemaakt. Men begreep op zeker ogenblik dat de luttele dossiers waarover de ombudsdienst kwam klagen, wel belangrijk zijn. Het verheugt de ombudsman dat de dienst niet in het defensief is gekropen. Hij heeft er sterk vertrouwen in dat VLABEL er alles aan zal doen om de toestand van de inkohieringen correct aan te pakken op korte termijn en de problematiek ook fundamenteel onder de loep zal nemen.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Piet DE BRUYN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap voor Binnenlands Bestuur
ki	kadastraal inkomen
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten